

УДК [61 : 378] – 054.6 : 174
 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-35>

Ірина ТАМОЖСЬКА,
 orcid.org/0000-0003-0865-2380
 доктор педагогічних наук,
 доцент кафедри мовної підготовки № 1
 Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
 (Харків, Україна) itamozska@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТІВ НАУКОВОГО ТА ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ЗВО МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розкрито теоретико-практичний аспект використання текстів наукового та офіційно-ділового стилів для розробки завдань з української мови (за професійним спрямуванням) із метою формування професійно-комунікативної компетентності іноземних студентів медичних спеціальностей. Акцентовано на текстоцентричному підході у викладанні української мови (за професійним спрямуванням), що потребує комплексного використання пізнавальних, дослідницьких, асоціативних, креативних, комунікативних методів в інтелектуально-пізнавальній, операційно-практичній, мовленнєвій та рефлексивній діяльності. Зроблено висновок, що тексти офіційно-ділового та наукового стилів є інтегративною складовою частиною професійної сфери майбутніх фахів медичної галузі. Зазначено, що для підвищення навчальної мотивації, забезпечення високого рівня аналітичної діяльності іноземних студентів ЗВО медичних спеціальностей доцільно використовувати тексти, які відповідають таким вимогам: 1) адекватність характеристик мікротексту, діалогу, речення характеристикам комунікативних одиниць, що використовуватимуться в реальних умовах професійної або навчальної діяльності; 2) наявність нової та значущої інформації. Авторкою представлено тексти офіційно-ділового (законодавчі та нормативно-правові документи) та наукового стилів (статті, анотації), що відтворюють предметний та соціальний контексти професійної діяльності, та завдання, що сприяють розвитку різних видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання, письмо). Зазначено, що Інтернет-ресурси – це ефективний метод оптимізації освітнього процесу, створення сприятливих умов для ініомовної підготовки студентів, зокрема можливість вибору текстової або графічної форми подання інформації для візуального сприйняття, а також рівня її складності. Підкреслено, що володіння професійно орієнтованим читанням дає змогу задовольнити професійні потреби фахівців завдяки сформованості понятійного мислення за допомогою читання фахових текстів.

Ключові слова: професійно-комунікативна компетентність, фахівці медичної галузі, тексти, науковий та офіційно-діловий стилі, завдання.

Iryna TAMOZHKA,
 orcid.org/0000-0003-0865-2380
 Doctor of Science (Pedagogy),
 Associate Professor at the Department of Language Training № 1
 Institute of International Education for Study and Research
 of V. N. Karazin Kharkiv National University
 (Kharkiv, Ukraine) itamozska@ukr.net

USING SCIENTIFIC AND FORMAL TEXTS WHEN TEACHING FOREIGN MEDICAL STUDENTS THE UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)

The article outlines the theoretical and practical aspect of using scientific and formal texts to develop activities when teaching the Ukrainian language (for professional purposes) aimed at the formation of foreign medical students' professional communicative competency. The focus is on the text-based approach in teaching the Ukrainian language (for professional purposes), which requires the integrated use of cognitive, research, associative, creative, communicative methods in intellectual-cognitive, operational-practical, speech and reflective activities. It is concluded that scientific and formal texts are an integrative component of the professional sphere of future medical specialists. It is noted that increase in learning motivation, a high level of foreign medical students' analytical activity are achieved when we use texts that meet the following requirements: 1) appropriateness of microtext, dialogue, sentence, their correspondence

to the characteristics of communicative units used in real professional or educational activities; 2) the availability of new and meaningful information. The author presents the texts of formal (legislative and regulatory documents) and scientific styles (articles, abstracts), which illustrate the subject and social contexts of professional activity, and activities that promote the development of various types of speech activities (listening, speaking, reading, writing). It is claimed that Internet resources are an effective method of optimizing the educational process, creating favourable conditions for providing foreign language training of students, in particular the ability to choose text or graphic form of presenting information for visual perception, as well as its complexity level. It is emphasized that the development of skills in professional-based reading contributes to satisfying specialists' professional needs due to the formation of conceptual thinking when reading professional texts.

Key words: *professional communicative competency, medical professionals, texts, scientific and formal styles, activities.*

Постановка проблеми. Відповідно до законодавчих документів (Закон України «Про вищу освіту», Національна доктрина розвитку освіти, Програма розвитку медичної освіти) питання становлення особистості майбутнього фахівця медичної галузі під час навчання у ЗВО є одним із пріоритетних, тому акцентовано на таких аспектах: продуктивність спрямованості особистості, актуалізація мотивів досягнення успіху, посилення потреби в саморозвитку та самореалізації, відповідність навчальних завдань тим завданням, що доводиться вирішувати на різних етапах професійної діяльності. У зв'язку з цим вважаємо доцільним використовувати на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) тексти наукового (статті, анотації) та офіційно-ділового стилю (закони, кодекси) фахової тематики для розробки завдань відповідно до мети мовної освіти в ЗВО, що сприятиме оволодінню студентами вмінням розв'язувати нестандартні професійні ситуації, всебічному опануванню процесів клініко-діагностичного й профілактичного спрямування.

Аналіз досліджень. М. Цуркан зазначає, що текстова основа навчання ефективна на всіх етапах опанування українською мовою іноземними студентами, адже текст – це результат процесу комунікації, що ефективно використовується як дидактичний матеріал, на основі якого відбувається вивчення мовних одиниць, їхніх функцій в оформленні й висловленні думки, створенні повідомлень, здобутті й поширенні інформації, формуванні мовленнєвих умінь та навичок (Цуркан, 2020: 200).

За О. Кучерук, текстоцентричний підхід до навчання української мови – це методологічний орієнтир в організації навчання на текстовій основі з урахуванням специфічних принципів (предметно-тематичної доцільності тексту; проблемності тексту; міждисциплінарного змісту тексту; жанрово-стильової варіативності дидактичних текстів; цілісності емоційного й раціонального пізнання мови на основі високохудожніх текстів; єдності лінгвістичного та літературознавчого підходів до слова в аналізі тексту худож-

нього стилю; поєднання системно-структурного вивчення мови зі словесною творчістю зростаючої особистості; діалогізації навчання, організованого на основі тексту), що реалізуються в доцільних способах навчання предмета і потребують ретельно дібраних / спеціально створених текстів навчально-виховного спрямування. Означуваний підхід потребує комплексного застосування різних методів навчання, що спонукають до інтелектуально-пізнавальної, операційно-практичної, мовленнєвої та рефлексійної діяльності (пізнавальних, дослідницьких, асоціативних, креативних, комунікативних) (Кучерук, 2017: 11–12).

С. Шевчук зазначає, що текст – це основна одиниця мовленнєво-професійної діяльності, адже не можна навчати усного й писемного монологу без врахування професійної спрямованості тексту (Шевчук, 2012: 121).

Г. Швець репрезентує структуру навчальної текстотеки з української мови як іноземної відповідно до сфер спілкування (побутова, навчальна, професійна, суспільна), наголошуючи на доцільності дібраних/створених текстів різних видів (усних/письмових, діалогічних/монологічних), стилів та мовленнєвих жанрів для формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців (Швець, 2013: 260). У контексті нашого дослідження становлять інтерес тексти професійного спрямування, зокрема наукового та офіційно-ділового стилів.

Л. Кісіль акцентує на такій складовій частині професійної підготовки студентів-іноземців ЗВО в процесі навчання української мови, як анотування наукового тексту зі спеціальності за алгоритмом (ознайомлення з вихідними даними тексту – розуміння змісту прочитаного тексту із зазначенням основних проблем – визначення логічного суб'єкта (про що йдеться в тексті) та логічного предиката (того, хто про це говорить) – з'ясування актуальності тексту, а також адресата – виокремлення вступної, основної та заключної частин тексту – компресія (стиснення) мовного оформлення інформації – оформлення структурних частин

анотації за допомогою лексико-граматичних засобів), що активізує їхню пізнавальну діяльність, розвиває навички самоосвіти, впливає на формування професійно-комунікативної компетентності (Кісіль, 2021: 78). Т. Беценко – на лінгвокультурологічному аналізі художнього тексту як різновиді навчальної роботи в процесі вивчення української мови як іноземної, що представлено як вид інтелектуально-креативної діяльності в аспекті його народознавчих, етнографічних та фольклорних зав'язків (Беценко, 2019: 6).

О. Федорова та І. Микитин зазначають, що використання текстового матеріалу, який відповідає певним вимогам (адекватність характеристик змодельованого тексту або усного повідомлення – мікротексту, діалогу, речення – характеристикам комунікативних одиниць, що використовуватимуться інокомунікантами в реальних умовах професійної або навчальної діяльності; наявність у навчальних текстах нової та значущої для інокомуніканта навчальної або країнознавчої інформації), позитивно впливає на підвищення навчальної мотивації, а також на забезпечення високого рівня аналітичної діяльності іноземних студентів (Федорова, Микитин, 2020: 147).

Н. Коротка зазначає, що володіння професійно орієнтованим читанням сприяє вдосконаленню комунікативної компетенції, а також дозволяє задовольнити професійні потреби фахівців завдяки сформованості понятійного мислення в студентів немовних ЗВО за допомогою читання фахових текстів. Формування понятійного мислення відбувається в процесі «сприйняття – представлення поняття» в такій послідовності: 1) знайомство з предметами та явищами (сприйняття); 2) усвідомлене вибудовування нових значень (Коротка, 2021: 26).

Т. Фоменко зазначає, що Інтернет-ресурси, зокрема навчальні сайти, є ефективним методом оптимізації освітнього процесу, створення сприятливих умов для іншомовної підготовки студентів (можливість вибору текстової або графічної форми подання інформації для візуального сприйняття, а також рівня її складності; наявність аудіосупроводу навчального матеріалу, його тематичний розподіл; авторський підхід щодо моніторингу набутих знань; вивчення мови в зручний для студентів час, на різній відстані). Основною метою навчання іноземних студентів української мови є використання мови як інструмента професійної діяльності, що сприяє вирішенню комунікативних завдань, а також реалізації дидактичних принципів (доступність, індивідуалізація, наочність, свідомість, активність), дидактичним

завданнями – формування компетенції з таких видів мовленнєвої діяльності, як аудіювання, читання, письмо та усне мовлення; формування мотивації, а також інтересу до вивчення мови, розширення світогляду студентів, що успішно реалізуються на заняттях української мови як іноземної за допомогою ресурсів мережі Інтернет (Фоменко, 2021: 175).

О. Корчова наголошує на необхідності урахування соціально-психологічних, контекстних і ситуативних чинників використання мови, що дає змогу фахівцеві поглибити професійно значущі лінгвістичні знання, вдосконалити професійні вміння, підвищити рівень мовленнєвої культури, реалізувати себе як особистість з індивідуальним стилем спілкування українською мовою в процесі продукування інформаційних, переконувальних та спонукальних текстів (Корчова, 2020: 59). А. Приходько наголошує на актуальності проблеми оптимізації мовної підготовки іноземних студентів ЗВО за допомогою «хмарних технологій» в умовах інформатизації освіти та технологічного підходу щодо організації навчального процесу відповідно до реалій сьогодення, виокремлюючи переваги їх використання у викладацькій діяльності (доступність навчальних матеріалів та документів; можливість формування траєкторії розвитку мовленнєвої компетентності кожного студента; доступність інноваційних методів передачі знань, зокрема вебінари, інтегровані практичні заняття, онлайн-комунікація; результативна проектна діяльність) (Приходько, 2020: 199, 202).

О. Федорова в структурі аудіювання виокремлює спонукально-мотиваційний, аналітико-синтетичний та виконавський рівні, з урахуванням яких визначає лінгвометодичні завдання в процесі навчання інокомунікантів сприйняття й декодування мовленнєвої інформації. На спонукально-мотиваційному рівні здійснюється розробка прийомів навчання, що стимулюють в іноземців мотивацію до аудіювання, на аналітико-синтетичному рівні – розробка методів і прийомів розвитку механізмів осмислення, пам'яті, вірогіднісного прогнозування (антиципації). На виконавському рівні аудіювання інокомунікант має не тільки зрозуміти висловлювання (текст), а й здійснити відповідну мовленнєву дію (наприклад, відтворення змісту тексту та обґрунтування власної думки, переказ тексту, спростування твердження) (Федорова, 2026: 75).

Мета статті – розкрити теоретико-практичний аспект використання текстів наукового та офіційно-ділового стилів для розробки завдань

з української мови (за професійним спрямуванням) із метою формування професійно-комунікативних компетентностей іноземних студентів медичних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Для створення завдань з української мови (за професійним спрямуванням) використовувалися тексти наукового (статті, анотації) та офіційно-ділового (законодавчі та нормативно-правові документи) стилів, що відтворюють предметний та соціальний контексти професійної діяльності з метою формування професійно-комунікативних компетентностей іноземних студентів медичних спеціальностей ЗВО. Інформативність запропонованих текстів виявляється в процесі тлумачення мовного масиву через свідомість студентів. Наведемо приклади таких текстів та завдань до них.

Ознайомтеся зі змістом наукової статті «Базові принципи комунікації лікаря із сім'єю онкологічного пацієнта» авторського колективу Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, Харківської медичної академії післядипломної освіти та Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова (І. Мухаровська, М. Макарова, Т. Кривоніс, Ц. Абдряхімова, К. Клебан, Д. Сапон), опублікованою у «Віснику Вінницького національного медичного університету», 2020, Т. 24, № 1.

Завдання до тексту:

1. Візуалізуйте та структуруйте інформацію за допомогою ментальних карт.

2. Змодельуйте діалог «лікар–сім'я пацієнта» так, щоб намір, закладений у першій репліці ініційованій лікарем, сприяв продовженню їхньої розмови, уточненню та узагальненню іншими репліками.

3. Дайте відповіді на запитання.

Назвіть психологічні детермінанти діалогу на медичну тематику. Якими чинниками визначається характер діалогічного спілкування (*Мета, предмет висловлювання, ступінь підготовленості співрозмовника, взаємодія між комунікантами, конкретні обставини спілкування, комунікативні потреби співрозмовників, ставлення до отриманої інформації*)? Назвіть типові ситуації, в яких лікарю доводиться спілкуватися з рідними пацієнта (*лікування дітей, юридично недієздатних осіб та пацієнтів, які тимчасово не здатні приймати рішення у зв'язку з хворобою; потреба отримати додаткову інформацію про стан хворого, яку він не бажає надати; необхідність сторонньої допомоги під час лікування в разі втрати пацієнтом здатності до автономії – догляд за хворим*)? Які законодавчі та нормативно-правові документи регламентують питання надання медичної допо-

моги, дотримання конфіденційності та лікарської таємниці (*Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.; стаття 285 «Право на інформацію про стан свого здоров'я», стаття 286 «Право на таємницю про стан здоров'я»; Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.; стаття 132 «Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невеликої інфекційної хвороби» та стаття 145 «Незаконне розголошення лікарської таємниці»*).

Ознайомтеся зі змістом Етичного кодексу лікаря України, прийнятого на Всеукраїнському з'їзді лікарських організацій (27.09.2009 р.; м. Євпаторія) за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001748-09#Text>.

Завдання до тексту:

1. Запишіть синоніми до слова «кодекс», поясніть їхнє лексичне значення.

2. Підготуйте доповідь на тему: «Колегіальність лікарів».

3. Трансформуйте інформацію, отриману з розділу «Лікар і пацієнт», у запитання для обговорення з одногрупниками.

4. Репрезентуйте свою думку щодо змісту твердження: «Принцип поваги до своєї професії має бути витриманим у всіх сферах діяльності лікаря: професійній, громадській, публіцистичній. Кожен лікар має утримуватися від будь-яких дій чи висловлювань, що знецінюють повагу до медичного фаху. Усією своєю діяльністю він має сприяти збереженню та підвищенню престижності професії, до якої належить, а також дієвості цього Кодексу». Складіть алгоритм міркування.

5. Визначте мету Етичного кодексу лікаря України (*дотримання морально-етичних правил, що є обов'язковим для лікарів, адміністративного персоналу та вчених; упорядкування стосунків між лікарями, пацієнтами та медичними організаціями, визначення етичних норм під час проведення наукових досліджень*).

6. Продовжіть речення.

Головна мета професійної діяльності лікаря (практика, ученого) – це... Лікар зобов'язаний систематично вдосконалювати свій професійний рівень... Гуманні цілі, яким служить лікар, дають йому підставу вимагати... Лікар не повинен розповсюджувати з метою прибутку лікарські засоби та вироби... Лікар повинен бути чесним із пацієнтами та колегами, принциповим у своїй позиції щодо... Дії лікаря повинні бути спрямовані на...

Опрацюйте розділ 5 «Медична допомога» Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 23.04.2021 р. за

№ 2801-XII (за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>) та розділи 2-3 «Реабілітація у сфері охорони здоров'я», «Система реабілітації» Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» від 03.12.2020 р. за № 1053-IX (за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>).

1. *Завдання до тексту:*

За допомогою Інтернет-ресурсу «Хмара слів» створіть лінгводидактичні матеріали «Поняття і терміни, що вживаються в законодавстві про охорону здоров'я» за схемами: 1) життєдіяльність – здоров'я – заклад охорони здоров'я – медична допомога – медична субсидія – медичне обслуговування – мережа закладів охорони здоров'я – невідкладний стан людини; 2) обмеження життєдіяльності – охорона здоров'я – пацієнт – послуга з медичного обслуговування населення (медична послуга) – домедична допомога – реабілітаційна допомога – рідкісне (орфанне) захворювання – стан здоров'я – телемедицина; 3) лікуючий лікар – екстрена медична допомога – первинна медична допомога – вторинна (спеціалізована) медична допомога – третинна (високоспеціалізована) медична допомога – паліативна допомога. З'ясуйте значення цих понять.

2. Змодельуйте професійно-комунікативні ситуації за опорними словами: реабілітаційна допомога фахівця щодо здійснення комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію функціонування осіб, які зазнають обмеження в повсякденному житті (*індивідуальний реабілітаційний план, обсяг реабілітаційної допомоги, ерготерапія, реабілітаційне обстеження, психологічна допомога в реабілітації, телереабілітація, реабілітаційний прогноз, фізична терапія*); надання реабілітаційної допомоги із застосуванням телереабілітації (*дистанційне консультування, супервізія, обмін інформацією, електронні повідомлення, проведення відеоконференцій, телеметрія*).

3. Дайте відповідь на запитання.

Назвіть соціально небезпечні захворювання. Які заходи зобов'язані здійснити органи й заклади охорони здоров'я для забезпечення населення від таких захворювань, як туберкульоз, психічні, венеричні захворювання, СНІД, лепра, хронічний алкоголізм, наркоманія? Які права мають особи, яким надається реабілітаційна допомога, та їхні законні представники під час проведення реабілітації?

Прочитайте наукову статтю М. Пасько «Суб'єкт медичної сфери: пацієнт, клієнт, споживач медичних послуг» (за посиланням https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/51.pdf).

Завдання до тексту:

1. Придумайте іншу назву наукової статті.
2. Складіть план статті (номінативний, питальний, тезовий).

3. Проаналізуйте структурні елементи статті (*постановка проблеми та її зв'язок із важливими науково-практичними завданнями – аналіз останніх досліджень, на які спирається автор – мета – виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів – висновки та перспективи подальших наукових розвідок – використані джерела*). Яким вимогам має відповідати назва статті?

4. Напишіть анотацію статті за схемою (*констатація факту аргументація факту – висновок*), використовуючи слова-маркери (*наприклад: акцентовано увагу на...; аргументовано, що...; висвітлено питання, проблеми...; здійснено...; зроблено висновок...; з'ясовано...; на основі узагальнення...; розкрито зміст, суть, поняття...; визначено...*).

5. Напишіть стисле логічне визначення, що містить у собі найістотніші ознаки поняття «пацієнт». Доберіть прикметники до цього слова.

6. Уведіть словосполучення до речення ділової семантики у відмінковій формі.

Звернутися за допомогою, інформувати про ускладнення, визначити симптоми, надати рекомендації, здійснювати догляд, отримати згоду, прийняти рішення, профілактичні заходи, психоемоційний стан, взаємодія з родиною.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що тексти наукового та офіційно-ділового стилів (стаття, анотація, закон, кодекс) – це форма реалізації мовленнево-професійної діяльності іноземних студентів-медиків, що є дидактичним засобом для розробки завдань з української мови (за професійним спрямуванням) із метою формування професійно-комунікативних компетентностей (розвиток мовних і фахових компетенцій). Під час виконання запропонованих завдань студенти ознайомлювалися зі змістом чинного законодавства про охорону здоров'я та нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, отримували знання з основи права в медицині, правами, обов'язками та відповідальністю лікаря. Опанування таких знань сприяє вирішенню конфліктних ситуацій у професійній сфері, а також вибору комунікативної поведінки у взаємодії з колегами, керівництвом, пацієнтами та їхніми рідними, а також у межах усієї системи охорони здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беценко Т. П. Лінгвокультурологічний аналіз тексту як один із різновидів навчальної роботи у процесі вивчення української мови як іноземної. *Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Біла Церква, 19 квітня 2019 р. Біла Церква, 2019. С. 6–8.
2. Кісіль Л. М. Анотування наукового тексту зі спеціальності як складова частина професійної підготовки студентів-іноземців у процесі навчання української мови. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 34. Т. 1. 76–80.
3. Коротка Н. В. Формування у студентів немовних вузів «понятійного мислення» за допомогою читання фахових текстів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 74. Т. 3. 26–30.
4. Корцова О. М. Риторичні засади професійно-педагогічної комунікації в закладі вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 73. Т. 2. 59–63.
5. Кучерук О. А. Текстоцентричний підхід як лінгводидактична проблема. *Актуальні проблеми текстотворення у лінгводидактичній та мистецтвознавчій площинах* : Міжрегіональний науково-методичний семінар. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 7–13.
6. Приходько А. М. «Хмарні технології» в системі мовної підготовки іноземних студентів ЗВО технічного профілю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 71. Т. 2. 199–203.
7. Федорова О. А. Формування аудитивних умінь іноземних слухачів підготовчого відділення у процесі навчання української мови : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Івано-Франківськ, 2016. 260 с.
8. Федорова О., Микитин І. Формування позитивної мотивації в іноземних студентів до вивчення української мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27. Т. 5, 146–151.
9. Фоменко Т. М. Застосування інтернет-ресурсів під час вивчення української мови як іноземної. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 74. Т. 3. 174–177.
10. Цуркан М. Основні принципи навчання української мови як іноземної в медичних закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27, Т. 5, 193–204.
11. Швець Г. Структура навчальної текстотеки з української мови як іноземної. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. Вип. 40. 254–258.
12. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алтера, 2012. 696 с.

REFERENCES

13. Betsenko T. P. Lihvokulturolohichniy analiz tekstu yak odyn iz riznovydiv navchalnoi roboty u protsesi vyvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi [Linguistic and cultural analysis of the text as one of the types of educational work in the process of studying Ukrainian as a foreign language]. *Aktualni problemy vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi* : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Bila Tserkva, 19 kvitnia 2019 r. Bila Tserkva. 2019. P. 6–8 [in Ukrainian].
14. Kisil L. M. Anotuvannia naukovo tekstu zi spetsialnosti yak skladova chastyna profesiinoi pidhotovky studentiv-inozemtsiv u protsesi navchannia ukrainskoi movy [Annotation of a scientific text on the specialty as an integral part of professional training of foreign students in the process of learning the Ukrainian language]. *Innovative Pedagogy*. 2021. № 34. Part 1. P. 76–80 [in Ukrainian].
15. Korotka N. V. Formuvannia u studentiv nemovnykh vuziv «poniatiiinoho myslennia» za dopomohoiu chytannia fakhovykh tekstiv [Formation of non-linguistic universities students' «conceptual thinking» by means of reading professional texts]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. 2021. № 74. Part 3. P. 26–30 [in Ukrainian].
16. Korchova O. M. Rytorychni zasady profesiino-pedahohichnoi komunikatsii v zakladi vyshchoi osvity [Rhetorical principles of professional and pedagogical communication in a higher education institution]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. 2020. 73. Part 2. P. 59–63 [in Ukrainian].
17. Kucheruk O. A. Tekstotsentrychnyi pidkhid yak lnhvodydaktychna problema [Text-based approach as a linguo-didactic problem]. *Aktualni problemy tekstotvorennia u lnhvodydaktychnii ta mystetstvovznachyii ploshchynakh* : Mizhrehionalnyi naukovo-metodychnyi seminar. Zhytomyr : Vydavnytstvo ZhDU im. I. Franka. 2017. P. 7–13 [in Ukrainian].
18. Prykhodko A. M. «Khmarni tekhnolohii» v systemi movnoi pidhotovky inozemnykh studentiv ZVO tekhnichnoho profilu [«Cloud technologies» in the system of language training of foreign students of higher education institutions of technical profile]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. 2020. № 71. Part 2. P. 199–203 [in Ukrainian].
19. Fedorova O. A. Formuvannia audytyvnykh umin inozemnykh slukhachiv pidhotovchoho viddilennia u protsesi navchannia ukrainskoi movy [Formation of listening skills during Ukrainian language studies in the preparatory department for foreign citizens]. *Candidate's thesis*. Ivano-Frankivsk. 2016. 260 p. [in Ukrainian].
20. Fedorova O., Mykytyn I. Formuvannia pozytyvnoi motyvatsii v inozemnykh studentiv do vyvchennia ukrainskoi movy [Formation of foreign students' positive motivation to learning Ukrainian]. *Topical issues of the humanities*. 2020. № 27. Part 5. P. 146–151 [in Ukrainian].
21. Fomenko T. M. Zastosuvannia internet-resursiv pid chas vyvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi [Applying Internet resources during learning Ukrainian as a foreign language]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. 2021. № 74. Part 3. P. 174–177 [in Ukrainian].
22. Tsurkan M. Osnovni pryntsypy navchannia ukrainskoi movy yak inozemnoi v medychnykh zakladakh vyshchoi osvity [The main principles of teaching Ukrainian as a foreign language in higher medical education institutions]. *Topical issues of the humanities*. 2020. № 27. Part 5. P. 193–204 [in Ukrainian].
23. Shvets H. Struktura navchalnoi tekstoteki z ukrainskoi movy yak inozemnoi [The structure of training text material in Ukrainian as a foreign language]. *Scientific Bulletin. Series «Philological»*. Ostroh : Vydavnytstvo Natsionalnogo universytetu «Ostrozka akademiia». 2013. № 40. P. 254–258 [in Ukrainian].
24. Shevchuk S. V., Klymenko I. V. Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam : pidruchnyk [Ukrainian Language for Professional Purposes : textbook]. Kyiv : Altera, 2012, 696 p. [in Ukrainian].